

**SKŁADU ORZEKAJĄCEGO REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ
W SZCZECINIE**

z dnia 22 kwietnia 2014 r.

w sprawie wydania opinii o przedłożonym przez Wójta Gminy Rymań sprawozdaniu z wykonania budżetu Gminy Rymań za 2013 r.

Na podstawie art. 13 pkt 5 w zw. z art. 19 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz.U. z 2012 r. poz. 1113, ze zm.) - **Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Szczecinie w osobach:**

1. Jolanta Włodarek - Przewodnicząca
2. Helena Rokowska - Członek
3. Bogusław Staszewski - Członek

uchwała, co następuje:

§ 1. **Pozytywnie z uwagą zawartą w uzasadnieniu**, opiniuje sprawozdanie z wykonania budżetu Gminy Rymań za 2013 r.

§ 2. Uzasadnienie stanowi integralną część uchwały.

§ 3. Od niniejszej uchwały, na podstawie art. 20 ust.1 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, służy odwołanie do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Szczecinie w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały.

UZASADNIENIE

Przedmiotem badania, stanowiącym podstawę do wydania niniejszej opinii, było sprawozdanie z wykonania budżetu Gminy Rymań za 2013 r., które zostało przedstawione Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Szczecinie, Oddział Zamiejskowy w Koszalinie w dniu 1.04.2014 r., tj. z zachowaniem ustawowego terminu wynikającego z art. 267 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885, ze zm.).

Skład Orzekający zapoznał się także z uchwałą budżetową na 2013 r., zmianami do niej oraz ze sprawozdaniami budżetowymi sporządzonymi na dzień 31 grudnia 2013 r. (art. 267 ust. 1 pkt 1 i art. 269 ust 1 ustawy o finansach publicznych).

Skład Orzekający opiniując powyższe sprawozdanie dokonał analizy oraz porównania z dokumentami źródłowymi będącymi w posiadaniu Izby stwierdzając, co następuje.

I. Przedłożone sprawozdanie zawiera część opisową i tabelaryczną.

1. Ze sprawozdania wynika, że:

a) planowane **dochody budżetu** w wysokości 21 406 273,62 zł, zrealizowano w kwocie 17 776 411,92 zł, co stanowi 83,04% planu, z tego: dochody **bieżące** – 15 696 723,77 zł (81,36% planu) i dochody **majątkowe** – 2 079 688,15 zł (98,45% planu);

b) planowane **wydatki budżetu** w wysokości 21 380 974,15 zł, zrealizowano w kwocie 16 840 587,97 zł, co stanowi 78,76% planu, z tego: wydatki **bieżące** – 16 100 355,89 zł (83,21% planu), wydatki **majątkowe** – 740 232,08 zł (36,43% planu).

W sprawozdaniu opisowym organ wykonawczy wskazał pozycje, w których nastąpiło niepełne wykonanie wydatków w stosunku do planu. **Budżet 2013 r. zamknął się nadwyżką** w kwocie 935 823,95 zł, przy planowanej nadwyżce budżetu w wysokości 25 299,47 zł.

2. W 2013 r. **dochody podatkowe** wykonane zostały w kwocie 4 900 568,17 zł, co stanowiło 28% dochodów ogółem. W porównaniu do 2012 r. skutki decyzji wydanych przez organ podatkowy były wyższe o 69,77%, skutki obniżenia górnych stawek podatków były wyższe o 33,25%.

3. **Należności wymagalne** Gminy na koniec 2013 r. w sprawozdaniu Rb-N wyniosły 983 257,29 zł, stanowiły 5,53% wykonanych dochodów ogółem i były wyższe od należności roku poprzedniego o 1,17%.

4. **Wynik operacyjny** wykonania budżetu 2013 r. stanowiący różnicę między dochodami a wydatkami bieżącymi powiększonymi o wolne środki z lat ubiegłych jest wartością dodatnią i wynosi 963 526,88 zł, przy planowanej wielkości dodatniej w wysokości 1 508 159,00 zł. Oznacza to, że **został spełniony wymóg określony przepisem art. 242 ust. 2** ustawy o finansach publicznych stanowiący, że na koniec roku budżetowego wykonane wydatki bieżące nie mogą być wyższe niż wykonane dochody bieżące powiększone o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych i wolne środki.

5. **Przychody** budżetu wyniosły 1 367 159,00 zł, tj. z tytułu:

a) wolnych środków, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy (§ 950)	1 367 159,00 zł
---	-----------------

6. **Rozchody** budżetu wyniosły 1 544 973,23 zł, tj. z tytułu:

a) spłaty otrzymanych krajowych pożyczek i kredytów (§ 992)	1 388 510,23 zł
b) udzielone pożyczki (§ 991)	156 463,00 zł

Dane te potwierdza sprawozdanie Rb-NDS o nadwyżce/deficycie za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2013 r.

7. Na dzień 31 grudnia 2013 r. Gmina posiada **zadłużenie** w wysokości 8 930 909,11 zł, z tytułu: kredytów i pożyczek – 5 973 301,00 zł, wykupu wierzytelności – 1 138 563,68 zł oraz zobowiązań wymagalnych – 1 819 044,43 zł.

Kwota długu w porównaniu do zrealizowanych dochodów budżetu wynosi **50,24%** (tj. więcej o 5,53% od 2012 r.) a po uwzględnieniu wyłączeń związanych z długiem zaciąganym na realizację zadań z udziałem środków pochodzących z budżetu UE – 50,24% (w 2012 r.: 15,30%).

Wskaźnik zadłużenia Gminy na koniec 2013 r. **nie przekracza dopuszczalnego limitu zadłużenia (60%)** wynikającego z art. 170 ust. 2 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104, ze zm.) w związku z art. 121 ust. 7 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz.1241, ze zm.).

8. Zachowane są ustawowe ograniczenia zaciągania zobowiązań, gdyż łączna kwota obciążeń, o których mowa w art. 169 ust. 1 cyt. ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych, w związku z art. 121 ust. 7 ustawy z 27 sierpnia 2009 r. Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych, **nie przekracza 15%** planowanych na dany rok budżetowy dochodów i wynosi **9,54%**.

W sprawozdaniu Wójt omówił przychody i rozchody budżetu, a także przedstawił poziom zadłużenia Gminy.

9. W części tabelarycznej sprawozdania dochody i wydatki przedstawiono w pełnej szczególności klasyfikacji budżetowej i zamieszczono objaśnienia dotyczące ich wykonania, z podziałem na zadania własne i zlecone oraz bieżące i majątkowe.

10. W sprawozdaniach **stwierdzono przekroczenia wydatków** budżetowych oraz **wystąpiły zobowiązania wymagalne**, które łącznie z poniesionymi wydatkami przewyższyły plan wydatków.

W przedstawionym sprawozdaniu poinformowano ogólnie jakich tytułów dotyczyły zobowiązania wymagalne. Na podstawie sprawozdania RB-28S z wykonania wydatków budżetowych ustalono, że zobowiązania wymagalne powstały w roku sprawozdawczym w wysokości 1 819 044,43 zł i wystąpiły w dziale 900, rozdz. 90019 i paragrafie 2960.

Z wyjaśnień Wójta Gminy (pismo z dnia 10.04.2014 r. – znak Fn.3035.2.2014) wynika, że powodem powstania ww. zobowiązań wymagalnych była zmiana ustawy Prawo Ochrony Środowiska w listopadzie 2012 r., na skutek której Gmina utraciła 50% należnej opłaty od składowiska odpadów (tj. 2 000 000 zł za I półrocze 2013 r.). W roku 2013 w wyniku rozliczenia środków za 2012 r. powstała nadwyżkę Gmina powinna była wpłacić w wysokości 2 919 044,43 zł. Uregulowano jedynie kwotę 1 100 000,00 zł. Gmina nie posiadała rezerwy środków pieniężnych na zwrócenie pozostałej kwoty 1 819 044,33 zł, w związku z wcześniej wspomnianą zmianą ustawy Prawo Ochrony Środowiska, a przepisy ustawy o finansach publicznych uniemożliwiły zaciągnięcie kredytu lub pożyczki na sfinansowanie wydatków bieżących.

Skład Orzekający stwierdza, że nieuregulowanie w terminie zobowiązań wymagalnych stanowi uszczuplenie środków publicznych wskutek zapłaty karnych odsetek. Stosownie natomiast do art. 44 ust. 3 ustawy o finansach publicznych, wydatki publiczne powinny być dokonywane:

- 1) w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad:*
  - a) uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów,*

- b) *optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów;*
 2) *w sposób umożliwiający terminową realizację zadań;*
 3) *w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.*

Ponadto stwierdzono **przekroczenie wykonanych wydatków i zaciągniętych zobowiązań** ponad ustalony plan budżetu wydatków w dziale 900, rozdziale 90019 i paragrafie 2960, tj.:

Plan	Wykonanie	Zobowiązania	Wymagalne	Wykonanie + zobowiązanie	Przekroczenie
2 400 974,00	1 100 000,00	1 819 044,43	1 819 044,43	2 919 044,43	-518 070,43

Pomimo udzielonych wyjaśnień Wójta Gminy, Skład Orzekający stwierdza, że zgodnie z art. 261 ustawy o finansach publicznych, kierownik samorządowej jednostki budżetowej może, w celu realizacji zadań, zaciągać zobowiązania pieniężne do wysokości kwot wydatków określonych w zatwierdzonym planie finansowym jednostki. W myśl art. 60 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r., poz. 594, ze zm.) wójtowi gminy przysługuje wyłącznie prawo zaciągania zobowiązań mających pokrycie, w ramach upoważnień udzielonych przez radę gminy. Natomiast z art. 247 ust. 2 ustawy o finansach publicznych wynika, że to zarząd jednostki samorządu terytorialnego sprawuje ogólny nadzór nad realizacją, określonych uchwałą budżetową, dochodów i wydatków, przychodów i rozchodów budżetu jednostki samorządu terytorialnego.

11. W sprawozdaniu wyodrębnione zostały m.in. dochody i wydatki z tytułu:

- a) wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz korzystania z tych zezwoleń, które zostały przeznaczone na wydatki związane z realizacją programów z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, zgodnie z przepisami art. 18², w związku z art. 4¹ i art. 11¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2012 r. poz. 1356 z późn. zm.) oraz art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2012 r. poz. 124 z późn. zm.); z przeprowadzonej analizy wynika, że **na 2014 r. pozostała do wykorzystania kwota 21 778,92 zł** na ww. cele,
- b) wpływów z opłat i kar za korzystanie ze środowiska (art. 402 ust. 4-6 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. prawo ochrony środowiska – Dz.U. z 2013 poz. 1232 z późn. zm.), które na podstawie art. 403 ust. 2 ww. ustawy zostały przeznaczone na zadania z zakresu ochrony środowiska; z przeprowadzonej analizy wynika, że **na 2014 r. pozostała do wykorzystania kwota 713 836,04 zł** na ww. cele,
- c) wpływów z grzywien związanych z kontrolą ruchu drogowego dokonywaną przez strażników gminnych (art. 129 b ust. 4 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym – Dz.U. z 2012 r., poz. 1137, ze zm.), które powinny być przeznaczone na finansowanie zadań wymienionych w art. 20d ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz.U. z 2013 r., poz. 260, ze zm.); z przeprowadzonej analizy wynika, że **na 2014 r. pozostała do wykorzystania kwota 211 237,35 zł** na ww. cele.

12. Jednostki oświatowe Gminy nie prowadzą działalności finansowej w formie rachunku dochodów własnych (art. 267 ust. 2 ustawy o finansach publicznych).

13. Sprawozdanie uwzględnia zmiany w planie wydatków na realizację zadań z udziałem środków UE i innych bezzwrotnych pochodzących ze źródeł zagranicznych, dokonanych w ciągu roku budżetowego oraz stopień zaawansowania realizacji programów wieloletnich (art. 269 ust 2. i ust. 3 ustawy o finansach publicznych).

II. Analiza porównawcza prezentowanych danych w sprawozdaniu z wykonania budżetu z kwotami planowanymi w budżecie na 2013 r. oraz danymi zawartymi w przedłożonych sprawozdania budżetowych wykazała zgodność kwot planowanych i wykonanych w dokumentach przedłożonych Izbie.

Biorąc powyższe pod uwagę Skład Orzekający postanawia jak na wstępie.

Wskazać przy tym należy, że wydając opinię Skład Orzekający dokonał oceny sprawozdania pod względem kryterium jego zgodności z prawem. Przedmiotem opiniowania była zgodność jego zakresu i szczegółowości z art. 267 i art. 269 ustawy o finansach publicznych, zgodność danych ujętych w sprawozdaniu z danymi wynikającymi z ewidencji uchwał organów Gminy oraz ze sprawozdaniami budżetowymi. Mimo, że ze względów formalnych sprawozdanie zawiera wybrane informacje o gospodarce finansowej prowadzonej w ramach budżetu, nie stanowi ono oceny wykonania budżetu. Ocena działań organu wykonawczego w zakresie stopnia realizacji budżetu pod kątem gospodarności i celowości przy wykonaniu budżetu należy do Rady Gminy.

Przewodnicząca Składu Orzekającego

Jolanta Włodarek